

Voelen is de norm geworden

Kent u deze trits?

* Maarten Luther (16^e eeuw) zei: 'Ik hou van mijn vrouw omdat ik met haar getrouwd ben'.

* In de Romantiek (19^e eeuw) werd dat: 'Ik trouw met de vrouw van wie ik hou'.

* In de 20^e eeuw is dat geworden: 'Ik blijf trouw aan mijn vrouw zolang ik van haar hou.'

In Luthers tijd was de volgorde: eerst trouwen en daarna van elkaar houden. Dat was de eeuwenoude christelijke visie op het huwelijk. Je trouwde met iemand met wie je dacht het wel te kunnen vinden. Of je ouders regelden het huwelijk. Pas daarna had je de plicht om lief te hebben. Die bestond niet in gevoelens van liefde, maar in trouwe zorg voor elkaar. Meestal gingen die huwelijken goed. In niet door de Romantiek beïnvloedde culturen gaat het nog zo. Een Armeense christelijke student op de CHE vertelde mij dat zijn huwelijk door zijn ouders gearrangeerd was (in Nederland!) en dat hij zijn vrouw voor de trouwdag twee maal in levende lijve ontmoet had. En die tweede keer was nog per ongeluk in de trein. Hij was volgens mij gelukkig.

In de Romantiek werd het gevoel de basis van het huwelijk. Eerst moest je verliefd zijn en liefhebben en dan pas ging je trouwen. Ouders regelden geen huwelijken meer. Alleen bij de adel ging dat nog 100 jaar door. Vanaf halverwege de negentiende eeuw kon de zoon van rijke ouders trouwen met de dochter van arme sloebers. Desnoods vluchtte het stel, als ouders toch tegenwerkten, naar Amerika om daar een nieuw leven te beginnen. Romantische liefde overwint alles! De volgorde: eerst verliefd worden en houden van iemand en dan pas trouwen heeft goede huwelijken maar ook veel getob opgeleverd. Denk aan al die stelletjes die maar niet durven te trouwen omdat een van beiden niet zeker is van zijn of haar gevoel voor de ander. Soms wordt de relatie een week voor het huwelijk nog verbroken. Gevoel blijkt maar moeilijk te hanteren te zijn! Sommige mensen zijn daardoor vrijgezel gebleven. Ze hebben het een paar keer geprobeerd maar ze wisten het nooit zeker of ze genoeg van de ander hielden. De romantische verliefdheidseis is een strenge norm geworden. Niemand trouwt meer tegen zijn of haar gevoel in. Dit had ook gevolgen voor homo's. Die kwamen door de Romantiek in de problemen. Tot in de negentiende eeuw trouwden zij gewoon met iemand van het andere geslacht. Je hoefde immers niets speciaals te voelen voor de ander, als je maar een plichtsgetrouwe echtgenoot werd. Sommige homoseksuelen hebben mogelijk buiten het huwelijk eigen vertier gezocht, maar een huwelijk met het andere geslacht was geen onoverkomelijke zaak. Door de Romantiek kon dat niet meer, want als je tegen je gevoel ingaat, doe je jezelf geweld aan. Dus homo's kwamen klem te zitten totdat in onze tijd ook voor hen het romantische huwelijk mogelijk gemaakt werd.

Dat bewijst dat de ontwikkeling alsmaar verder gaat. Het gevoel werd steeds belangrijker voor alle Westerse mensen. Vanaf de negentiende eeuw trouwen we dus alleen nog maar met mensen van wie we houden. Ruwweg tot 1970 werd nog wel verwacht dat we na de huwelijksdag trouw zouden blijven, ook al gaat het verliefde gevoel misschien weg. Dat is ook voorbij. Liefde als plicht is uit de mode. Liefde als gevoel is de norm, niet alleen voorafgaand aan het huwelijk

maar ook in het huwelijk. Dat heeft veel echtscheidingen tot gevolg. Niemand gaat zomaar weg bij de ander. Mensen gaan bij elkaar vandaan als hun gevoel voor elkaar (misschien na jarenlang geworstel) over is. Liefde heeft misschien zelfs plaatsgemaakt voor afkeer. Het is moeilijk om dat negatieve gevoel dan niet serieus te nemen. Dat wordt nog versterkt als er wél positieve gevoelens ontstaan voor een ander. En al gaan we uit principe niet scheiden wanneer ons gevoel van liefde over is, dan voelen we ons in elk geval wel ongelukkig. Liefde als dánkbare zorgplicht is een te grote opgave voor steeds meer mensen.

De Romantiek heeft ervoor gezorgd dat relaties spontaner, hartelijker en wellicht ook eerlijker geworden zijn. Het huwelijk is meer dan een samenwerkingsverband. De schadelijke gevolgen kunnen we niet ontkennen. In de kern is de oorzaak daarvan dat het anker voor een relatie niet buiten het huwelijksbootje gelegd wordt. Namelijk in de vaste grond van de trouwbelofte voor Gods aangezicht. Stellen gooien het anker eigenlijk uit in het bootje zelf, in hun gevoel. Laat dat nou geen vaste grond zijn. Als het anker in het bootje ligt, blijft dat altijd dobberen.

Wij weten wat God van ons vraagt. Het gevoel mag niet op nummer één staan in ons leven. Zijn geboden wijzen ons een betere weg. Intussen delen wij in de positieve en negatieve gevolgen van de Romantiek. U lijdt eronder als uw man of vrouw geen blijken van verliefdheid meer toont, ook al gaat het met de relatie verder wel aardig. U gaat voorzichtig om met de gevoelens van uw homoseksuele kind. U voelt pijn als uw zoon zegt dat zijn vrouw niets meer voor hem voelt. Als uw kleinkind een ongelovige vriend(in) heeft, zegt u dat u voor ze zal bidden en bent u zo wijs om niet te zeggen dat die relatie niet mag. Als u bij mensen op huisbezoek komt van wie het huwelijk emotioneel aan gruzelementen is, stimuleert u hen om er alles aan te doen om het huwelijk te redden. U aanvaardt het ook als het niet lukt. Ja, toch? De bijbelse ethiek én gevoelens van onszelf of anderen serieus nemen, brengt ons af en toe wel in een spagaat.